

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І АУДИТУ

ЗБІРНИК

тез доповідей

за матеріалами

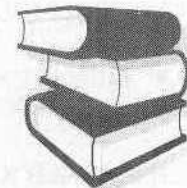
наукової конференції професорсько-викладацького складу
докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня

**„ЕКОНОМІЧНІ, ПРАВОВІ, ІНФОРМАЦІЙНІ
ТА ГУМАНІТАРНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ”**

секція № 4

**„МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ
СИСТЕМ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, РЕВІЗІЇ ТА АУДИТУ В УКРАЇНІ”**

14 квітня 2010 року

Тернопіль
2010

Саме тому, для подальшого ефективного розвитку облікової науки необхідно обґрунтувати стратегію соціальної орієнтації обліку в умовах глобальної економіки через встановлення впливу методології обліку на інтереси суспільства. Л.В. Чижевська в своїх дослідженнях доводить певні наукові положення з виявлення соціальних відносин у системі обліку, що сприяє його удосконаленню на локальному рівні – через виконання соціальної функції бухгалтерів та на національному рівні – через узгодження облікової політики підприємства з державною соціальною політикою [1].

Таким чином, в контексті соціальної орієнтації облік змушений надавати інформацію для прийняття рішень щодо стратегічного розвитку та попередження негативних тенденцій у бізнесі. У зв'язку з цим проф. Чижевська Л.В. пропонує функції бухгалтера класифікувати за значенням в економіці – на макроекономічні та мікроекономічні, за значенням у системі управління підприємством – на організаційну, виконавчу, управлінську, стратегічну, соціальну [1], з чим важко не погодитися.

Економічна теорія як фундаментальна наука приділяє увагу науковим дослідженням в сфері відповідальності бізнесу перед суспільством. Але вихідні теоретичні положення економіки щодо інтеграції соціальної відповідальності в систему управління не знайшли розробок в рамках досліджень теорії чи практики обліку як сервісної функції управління.

Зрозуміло, що відсутність аналізу причинно-наслідкових зв'язків соціальної відповідальності бізнесу, які формуються, не дозволяє говорити про можливість введення в облікову систему цього нового економічного явища як об'єкта вивчення адже це потребує глибокого теоретичного обґрунтування.

Проте, ми маємо впевненість, що ідеї соціально-орієнтованого обліку будуть визнані в постіндустріальному суспільстві. При тотальному розповсюдженні електронної мережі, яка об'єднує взаємопов'язану і уніфіковану інформацію всіх суб'єктів обліку, проблемою стане коректна вибірка даних і їх інтерпретація, що неможливо без відповідних облікових знань.

А обліку, в свою чергу, необхідно провести корективи в своїй методикі та організації з огляду на швидкі зміни в структурі, формах та проявах господарської діяльності, що зумовлює зміну інформаційних запитів користувачів та необхідність їх вчасного задоволення.

Література:

1. Чижевська Л.В. Бухгалтерський облік як професійна діяльність: теорія, організація, прогноз розвитку: Монографія. – Житомир: ЖДТУ, 2007. – 528 с.
2. Capron Michel. Comptabilité sociale et sociétale // Encyclopedie de Comptabilité, Controle de Gestion et Audit. – Paris: Economica, 2000.
3. Van Peursem K.A. Public Dialogue toward Social Policy: A Methodology for Accounting Research // Accounting and the Public Interest. – 2005. – Volume 5. – P. 56-87.

ТЕХНІЧНИЙ РІВЕНЬ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ЯК ОБ'ЄКТ ТЕХНОЛОГІЧНОГО АУДИТУ

Важливими складовими елементами процесу виробництва є техніка і технологія. Саме вони відіграють вирішальну роль у забезпеченні раціонального використання ресурсів, створенні оптимальних умов праці та економічної комфортності і в кінцевому рахунку ведуть до росту економічної ефективності виробництва. Крім того, рівень техніки і технології є необхідною умовою забезпечення і підтримки необхідної якості продукції. Проте в сучасних умовах проблеми оцінки технічного рівня розвитку виробництва, моніторингу технологій та технологічного прогнозування на мікро рівні залишаються невирішеними. Це дає змогу зробити висновок про необхідність формування аудиту технічного рівня розвитку виробництва як складової технологічного аудиту.

В статті поставлено мету розробити процедуру оцінки технічного рівня розвитку виробництва і обґрунтувати систему показників для такої оцінки.

Процедура оцінки технічного рівня виробництва принципово схожа з процедурою оцінки рівня якості продукції. Однак змістовна її сторона суттєво відрізняється. І ця відмінність полягає у функціональному призначенні техніки і технології, яке зводиться, з одної сторони, до забезпечення якості виготовлення продукції згідно вимог нормативно-технічної документації, з іншої, – до створення необхідного рівня якості власного процесу виробництва.

Тому перша складова оцінки повинна дозволити встановити рівень достатності техніко-економічних властивостей техніки і технології для забезпечення запланованих показників господарської діяльності підприємства. Реалізація другої складової оцінки передбачає орієнтацію на такі якісні параметри техніки і технології, які б забезпечили ефективність використання ресурсів, необхідних для виробництва продукції, охорону здоров'я людини і навколишнього середовища. Ці обставини передбачають особливий підхід до процесу аудиту технічного рівня виробництва. Він повинен стати сукупністю процедур і прийомів, що дозволяють:

- здійснити вибір сукупності показників, що характеризують досягнутий технічний рівень виробництва, а також методів їх кількісної оцінки;
- провести класифікацію технічних рівнів виробництва і дати характеристику кожному з них;
- здійснити розробку методичних підходів, що дозволять віднести технічні об'єкти до виділених рівнів;
- визначити кількісні значення показників, які можуть бути використані як бази порівняння;
- обґрунтувати достатність технічного розвитку виробництва для забезпечення запланованих економічних показників діяльності підприємства чи необхідність його вдосконалення.

Для оцінки технічного рівня виробництва доцільно використати систему показників, яку варто об'єднати в три групи- функціональні, ресурсозберігаючі і природоохоронні [1].

Функціональні та ресурсозберігаючі показники повинні відображати технічну досконалість та економічну ефективність технічних об'єктів, необхідну для забезпечення виробництва продукції певної якості; природоохоронні – безпечність та екологічність виробничих процесів.

Кількісна оцінка якісних показників технічного рівня виробництва здійснюється з допомогою органолептичних методів, побудованих на суб'єктивному сприйнятті людиною тої чи іншої властивості об'єкта і відображення її в цифровій бальній оцінці.

Як свідчить вітчизняний досвід і світова практика, виділяють наступні якісні рівні техніки і технології:

- фактичний технічний рівень виробництва на конкуруючих підприємствах і підприємствах-партнерах, на аналізованому підприємстві за ряд років;
- плановий – достатній для забезпечення і підтримання конкурентоспроможності своєї продукції, досягнення оптимально допустимих значень функціональних, ресурсозберігаючих і природоохоронних показників;
- потенційний – необхідний для досягнення максимальних значень показників технічного розвитку виробництва на основі інновацій без врахування економічних, виробничо-технічних та інших обмежень.

Для проведення порівняння показників фактичного рівня техніки і технології з базовими (у відповідності з прийнятою вище класифікацією) застосовують методи рейтингових оцінок об'єктів аналізу.

У процесі аудиту можна встановити, чи відповідає технічний об'єкт рівню світових стандартів, переважає чи поступається їм, які потенційні резерви виробництва, які можуть бути реалізовані за рахунок оптимізації технологічного режиму на існуючому обладнанні без додаткових капітальних витрат.

Як джерело інформації для оцінки технічного рівня виробництва використовують нормативно-технічну документацію, акти випробувань, публікації в періодичній пресі, матеріали виставок, симпозіумів, конференцій, патенти й іншу виробничо-економічну, науково-технічну інформацію.

Підводячи підсумок вищевикладеному, можна стверджувати, що результати аналізу технічного рівня виробництва дозволяють аудитору обґрунтувати необхідність інвестицій в основний капітал підприємства, розробити програму його технічного розвитку.

Література:

1. Економічний аналіз: навч.пос. [Текст] / Серединська, В.М., Загородня О.М., Білоус О.С., Федорович Р.В.- Тернопіль: Видавництво «Астон», 2007. – 416 с.
2. Колодязний В.М., Лісін Д.О. Автоматизація процедури технологічного аудиту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // [http:// www.steu.int/documents/reports/distribution/newsletter/ISSUE1/IMAGES/Kolodyazhny_Presentation.pdf](http://www.steu.int/documents/reports/distribution/newsletter/ISSUE1/IMAGES/Kolodyazhny_Presentation.pdf)

3. Федулова Л.І. Стратегія технологічного розвитку : мікроекономічний підхід [Електронний ресурс].- Режим доступу : // [http:// www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Ekonomika/2008_628/109.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Ekonomika/2008_628/109.pdf)

*Хаблюк О.А., к.е.н., доцент THEU
Яцишин С.Р., к.е.н., доцент THEU*

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПЕРЕВІРКИ ВИКОНАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЗА НАСЛІДКАМИ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ

Ефективне використання бюджетних коштів залишається однією з важливих проблем виконання бюджету у більшості країн світу. Особливо актуальна ця проблема для України, яка здійснює бюджетну політику в умовах обмежених бюджетних ресурсів. З огляду на це, першочерговим завданням є реформування існуючої системи фінансового державного контролю як засобу підвищення ефективності державного управління.

В останні роки питання вдосконалення системи державного фінансового контролю в Україні не бракувало уваги як з боку вітчизняних практиків і теоретиків, серед яких – перший заступник Голови ГоловкиРКУ к.е.н. І.Б.Стефанюк, заступник Голови ГоловкиРКУ Н.І. Рубан та інші.

Слід зазначити, що контрольно-ревізійний орган повинен систематично здійснювати перевірки виконання рекомендацій, розроблених за наслідками аудиту ефективності. Ці перевірки проводяться для того, щоб сприяти виконанню рекомендацій шляхом впливу на перевірені організації та стимулюванню їх діяльності по усуненню виявлених недоліків і, тим самим, підвищувати дієвість звітів про результати аудиту ефективності. Усвідомлення того факту, що контрольно-ревізійний орган обов'язково перевірить виконання рекомендацій, підвищує вірогідність того, що керівництво перевірених організацій дійсно їх виконає.

Результати перевірки виконання рекомендацій можуть бути корисні законодавчим органам в здійсненні ними контрольних повноважень, а також при розгляді і вживанні необхідних заходів, що забезпечують підвищення ефективності використання державних коштів органами виконавчої влади.

Крім того, на основі цих перевірок можна оцінити діяльність самого контрольно-ревізійного органу, оскільки виконання перевіреними організаціями рекомендацій повинне підвищити ефективність використання ними державних коштів, а підсумки перевірок їх виконання повинні дати якісну і кількісну оцінку одержаного ефекту, який і може розглядатися як безпосередній результат проведеного аудиту ефективності.

Діяльність по перевірці виконання рекомендацій повинна бути направлена на забезпечення виконання рекомендацій, а не на виявлення фактів неприйняття відповідних заходів. В процесі перевірки основної уваги слід надавати тому, як і наскільки перевірена організація усунула виявлені раніше недоліки.